

**ДЕРЖАВНА РЕГУЛЯТОРНА ПОЛІТИКА В СИСТЕМІ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ
РЕГІОНІВ УКРАЇНИ**

Глушко Аліна Дмитрівна

*Кафедра фінансів і банківської справи Полтавського національного
технічного університету імені Юрія Кондратюка, Полтава, Україна*

[*glushk.alina@gmail.com*](mailto:glushk.alina@gmail.com)

У будь-якій економічній системі ринкового типу саме економічний розвиток регіонів становить фундамент, на якому формується національний господарський комплекс країни. Соціально-економічний розвиток регіону як макроекономічної категорії можливий лише за рахунок оптимального поєднання ринкових регуляторів та ефективної державної регуляторної політики [1]. Адже ринкові регулятори не є універсальним механізмом управління процесами соціально-економічного розвитку в національній економіці. У зв'язку із цим регуляторна політика має забезпечувати реалізацію комплексу заходів, спрямованих на подолання антагоністичних форм розвитку суперечностей (які пронизують економічні закони), формування науково-обґрунтованої системи управління національною економікою та її складових, передусім шляхом використання правових та адміністративних важелів.

Здійснення державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності, згідно із чинним законодавством, покладено на регуляторні органи. На регіональному рівні державна регуляторна політика проваджується місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування. Рівень дотримання принципів і виконання вимог Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» регуляторними органами, та їх взаємодія в

процесі здійснення регуляторної діяльності безпосередньо впливають на загальний рівень ефективності державної регуляторної політики [2].

Згідно з офіційними даними Державної регуляторної служби України за підсумками 2017 року правомірно відмітити підвищення рівня прогнозованості та ефективності державної регуляторної політики на регіональному рівні. Зазначена тенденція пов'язана з впровадженням позитивного досвіду країн Європейського Союзу щодо забезпечення ефективності регуляторної політики шляхом визначення показників адміністративних витрат малого і середнього бізнесу на виконання регуляторного законодавства з подальшим їх скороченням.

В Україні до 2016 року були практично відсутні подібні механізми реалізації та індикативної оцінки ефективності державної політики у сфері розвитку малого і середнього підприємництва, дерегулювання та покращення регуляторного середовища для підприємницької діяльності. Застосування нового регуляторного інструменту М-тесту дало можливість кількісного вимірювання впливу регулювання на суб'єкти малого підприємництва; оцінювання витрат, пов'язаних із провадженням регулювання; застосування компенсаторних механізмів для малого бізнесу [3]. Після впровадження у 2016 році обов'язковості проведення розрахунків витрат бізнесу на виконання вимог регулювання кількість поданих до Державної регуляторної служби України проектів регуляторних актів місцевих органів виконавчої влади скоротилася на 45,1 % (з 213 до 117).

Правомірно відмітити, що М-тест проводиться у випадках, коли питома вага суб'єктів малого підприємництва у загальній кількості суб'єктів господарювання, на яких поширюється регулювання, перевищує 10%. У 2017 році проведення М-тесту потребувало 93 % регуляторних актів місцевих органів виконавчої влади (фактично здійснено 77 %) та 70 % регуляторних актів органів місцевого самоврядування (фактично здійснено 58 %) [4].

У 2017 році забезпечується високий рівень дотримання процедури підготовки аналізу регуляторного впливу при підготовці проектів регуляторних актів, що є важливим індикатором ефективності державної регуляторної політики. Правомірно відмітити скорочення майже вдвічі кількості регіонів, де порушувались вимоги щодо обов'язковості оприлюднення проектів регуляторних актів, та кількості випадків порушень принципу прозорості та врахування громадської думки.

На сьогоднішній день питання підвищення якості регуляторної діяльності регуляторних органів регіонального рівня у напрямі забезпечення соціально-економічного розвитку регіонів залишається актуальним. Основними заходами в цьому напрямі правомірно визначити впровадження практики застосування коригуючих (пом'якшувальних) заходів для суб'єктів малого підприємництва при запровадженні нових регулювань та механізму комплексного перегляду регіональних регуляторних актів.

Література

1. Колупаєва І.В. Роль регуляторної політики в забезпеченні накопичення та використання синтезованого капіталу синтезованого капіталу регіону / Економіка і суспільство. – Мукачєво: Мукачівський державний університет, 2016. – Вип. № 7. – с. 91 – 96.

2. Закон України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» від 11.09.2003 р. № 1160-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 9. – Ст. 79.

3. Ляпін Д.В. Тест малого підприємництва (М-тест). Посібник з використання. – Київ, 2016. – 65 с.

4. Аналітичний звіт Державної регуляторної служби України за 2017 рік [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.drs.gov.ua/press-room/analitychnyj-zvit-drs-za-2017-rik-2/>